

O Fortuna imperatrix mundi *Carmina Burana*

O Fortuna
velut luna
statu variabilis,
semper crescis
aut decrescis;
vita detestabilis
nunc obdurat
et tunc curat
ludo mentis aciem,
egestatem,
potestatem
dissolvit ut glaciem.

Sors immanis
et inanis,
rota tu volubilis,
status malus,
vana salus
semper dissolubilis,
obumbrata
et velata
michi quoque niteris;
nunc per ludum
dorsum nudum
fero tui sceleris.

Sors salutis
et virtutis
michi nunc contraria,
est affectus
et defectus
semper in angaria.
Hac in hora
sine mora
corde pulsum tangite
quod per sortem
sternit fortem,
mecum omnes plangite

2. Fortune plango vulnera

Fortune plango vulnera
stillantibus ocellis,
quod sua michi munera
subtrahit rebellis.
Verum est, quod legitur
fronte capillata,
sed plerumque sequitur
Occasio calvata.

In Fortune solio
sederam elatus,
prosperitatis vario
flore coronatus.
Quicquid enim florui
felix et beatus,
nunc a summo corruui
gloria privatus.

O Fortuna imperadriu del món *Carmina Burana*

O, Fortuna,
com la lluna,
de condició variable,
sempre creixes
o decreixes!
La detestable vida
primer atordeix
i després estimula,
com a joc, l'agudesca de la ment.
La pobresa i
el poder
els dissol com el gel.

Sort cruel
i inútil,
tu ets una roda voluble
de condició dolenta;
vana salut,
sempre dissoluble,
coberta d'ombres
i velada
brilles també per a mi;
ara, pel joc
de la teua maldat,
porta l'esquena nua.

La sort de la salut
i de la virtut
ara m'és contrària;
els afectes
i les mancances
vénen sempre com a cosa imposada.
En aquesta hora,
sense demora,
impulseu els batecs del cor,
el qual, per atzar,
tomba l'home fort
que plora amb mi per tots.

2. Ploro per les ferides de la fortuna

Ploro per les ferides de la fortuna
amb ulls llagrimosos,
perquè la rebel
m'arrabassa els seus favors.
És veritat que està escrit
que té alguns pèls al front;
però generalment segueix després
que "l'ocasió la pinten calba".

Al tron de la fortuna
m'havia assegut jo, elevat,
coronat amb les variades flors
de la prosperitat.
I en veritat, tant com vaig florir
feliç i content,
després, des del més alt, vaig caure,
privat de la glòria.

Fortune rota volvitur:
descendo minoratus;
alter in altum tollitur;
nimis exaltatus
rex sedet in vertice
caveat ruinam!
nam sub axe legimus
Hecubam reginam.

La roda de la fortuna gira;
jo descendesc humiliat;
un altre és portat cap amunt.
Exalçat en excés,
el rei seu al cim;
però que estiga en guàrdia contra la ruïna,
perquè sota l'eix llegim
que la reina és Hècuba.